

Ulkomaankauppa ja verotus

Tullaus
Antti Hästbacka

23.6.2022, 29.6.2022

Dnro

H 730/01.02.01/2022

Niklas Vainio
Lainsäädäntöneuvos
OIKEUSMINISTERIÖ

Lausunto, Lisälausunto (punaisella tekstillä)

Viite: Pyyntöne 10.6.2022, VN/3071/2020 sekä
toinen pyyntöne 28.6.2022

Julkisen hallinnon automaattista päätöksentekoa koskevan lainsäädäntöehdotuksen talousarviovaikutusten arviointi/ Tullin vastaus

Automaattista päätöksentekoa koskevan lainsäädäntöehdotuksen edellyttämät toiminnalliset ja järjestelmiä koskevat muutokset voidaan huomioida yli 12 kk lain voimaan tulon jälkeen käyttöön otettavissa päätöksentekojärjestelmissä ja prosesseissa heti niiden käyttöön otosta alkaen.

Sen sijaan tällä hetkellä jo tuotantokäytössä oleviin tietojärjestelmiin tehtävät muutokset edellyttävät lakiehdotuksessa esitettyä 12 kk pitempiä siirtymäaikoja, koska muutosten toteutus saattaa vaatia laajavaikutteisia muutoksia automaattisen päätöksenteon järjestelmiin, taustapalveluihin ja prosesseihin, vaatien laajamittaista testausta. Tämän seurauksena voidaan yhteen vetävästi arvioida, että tuotantokäytössä olevien järjestelmien muutokset voidaan viimeistellä kaikilta osin valmiiksi vasta vuoden 2026 loppuun mennessä. Tällöin käynnissä oleva monivuotinen EU-aikatauluihin perustuva UTU-hanke on loppusuoralla ja Tulli voi täyttää lain vaatimukset ehdottamamme siirtymäajan puitteissa.

29.6.2022

- Korostamme useiden samanaikaisesti toteutettavien, EU:n tullilainsäädännön edellyttämien IT-muutosten korkeaa prioriteettia ja siihen liittyviä aikataulu- ja kustannusriskejä. Em. kansallinen UTU-hankeemme toteuttaa merkittävän osan ko. muutoksista. Se on valtionhallinnon yksi suurimmista, kokonaisbudjetiltaan 118,3 miljoonaa euroa. Hanke on laaja kokonaisuus ja useat sen vaiheet ovat aikataullisesti "veitsen terällä". Useat jäsenmaat ovat tietyistä vaiheista myöhässä ja siten jatkoajalla, myös Suomi joidenkin toteutuserien osalta. Tässä tilanteessa unionin tasolla on tiukka linja, jottei tämä kokonaisuudistus myöhästy lisää. Kaikki siirtymät lisäävät merkittävästi kustannuksia.
- Tulli katsoo, että ei voi ottaa UTU-hankkeen toteuttamisessa mitään lisäriskejä. Tämän vuoksi on automaattista päätöksentekoa koskevien lakimuutosten kohdalla katsottu hyvin tarkasti sitä, että mitään ylimääräistä ei tehdä ja emme voi myöskään käyttää mainittua UTU-hankkeen budjettia.

Näin ollen Tulli ehdottaa lain vaatimusten toteuttamiselle pitempää siirtymäaikaa, 31.12.2026 saakka.

29.6.2022

VM:n esityksessä 23.6.2022 "Ehdotuksen vaikutukset: Tiedonhallintalaki ja digipalvelulaki" arvioidaan alakohdittain lakiehdotuksen vaikutuksia. Esityksen sivulla 17 todetaan mm "Virheiden korjaaminen saattaa edellyttää muutoksia tietojärjestelmiin, mutta muutos ei aiheudu ehdotetusta säännöksestä, vaan siitä, ettei tietojärjestelmä toimi kuten pitäisi" ja "Laadunvalvontasuunnitelman laatiminen ja hyväksyminen ei edellytä muutoksia tietojärjestelmiin." Tulli on osittain samaa mieltä näistä ja muistakin samalla sivulla olevista väitteistä, mutta toteaa kuitenkin, että rajattu tietojärjestelmävaikutuksia on Tullin analyysissä havaittu. Tätäkin merkittävämpää kuitenkin on, että ehdotuksella on runsaasti muita kuin suoraan tietojärjestelmiin liittyviä kustannusvaikutuksia. Useissa tiedonhallintalain muutosehdotuksissa edellytetään nykyistä tarkempaa ja laajempaa dokumentointia, mikä edellyttää työpanosta ja myös jonkin verran investointeja.

- kaikki Tullin kehittämisresurssit ovat kiinni EU-hankkeissa (ks. edellä), luokitellun tiedon käsittely-ympäristöjen rakentamisessa (TLIII ja TLIV) ja teknisen velan kuromisessa. Näin ollen lisäkehittäminen on käytännössä toteutettava erikseen ostettavalla ulkopuolisilla resursseilla (konsultit) ja jatkuvan toiminnan varmistamiseksi omaa henkilöstöä lisäämällä.

Tulli on 29.6.2022 tehnyt erottelun käytöstä poistuvien ja viime vuosina käyttöön otettujen uusien järjestelmien välille (ks dia 3 ohessa). Poistuvien järjestelmien osalta Tulli ehdottaa, että niihin ei tehdä muutoksia lainkaan, sillä ne ovat käytössä vajaan vuoden ehdotetun lain siirtymäajan umpeutumisen jälkeen.

Euromääräinen arvio ehdotuksen aiheuttamista talousarviovaikutuksista 1000 €

- laskelmat perustuvat edellä selostettuihin siirtymäaikoihin

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Talousarviovaikutus yhteensä	370	370	1230	1230	866	866
Kertaluontoiset konsulttikulut ja investoinnit	300	300	1000	1000		
Jatkuvat kulut					480	480
Kertaluontoiset henkilöstökulut	70	70	230	230		
Jatkuvat henkilöstökulut					386	386

29.6.2022

Ohessa tarkennusta kustannuksiin (ks. liite)

Lisätietoja antavat:

Antti Hästbacka, antti.hastbcka@tulli.fi, 0403322456

Marianne Vuolli, marianne.vuolli@tulli.fi, 0403321577

Marianne Vuolli
Tietohallintojohtaja